

eigen belangen. Hij vindt bevrediging in de vervulling van de wet der naastenliefde. In zijn leven is de liefde de heersche factor, die hier nu eens niet blind is, maar helderziende maakt in het verstaan van anderziden nood en die mede doet lijden in anderziden leed. De sociale mensch tracht zijn roeping te vervullen tegenover zijn naaste, in het gezin, in de samenleving, in de kerk en in den staat.

De religieuze mensch zoekt eerst het Koninkrijk Gods in eigen hart en in de wereld buiten hem. Met zijn geloof reikt hij over alle kennis en wetenschap heen tot het goddelijke, tot den eindelijken zin der gansche schepping. Hij is een zoeker naar de goddelijke waarheid en vindt slechts rust, wanneer hij door die waarheid zijn ziel verlost weet en weer in gemeenschap gebracht met God.

Het opgroeiend geslacht in Holland vindt in de onderscheidene opvoedingsgemeenschappen als gezin, kerk, school, vereniging ruimschoots gelegenheid om de drie genoemde levensvormen, de economische, de sociale, en de religieuze, tot ontwikkeling te brengen.

De school leidt in hoofdzaak op voor het economische leven door het aanbrengen van technische kennis en vaardigheden. De voornaamste taak van de school in Holland is de vorming van het kind voor zijn toekomstig beroep.

In het gezin, de elementaire vorm van de maatschappij, ontvangt het kind de opvoeding voor het sociale en het religieuze leven. Hier leert het kind zich te geven aan ouders, broers, zusters, familie en kennissen en voor hen te werken, waar de liefde dit gebiedt. In het gezin ook vindt het godsdienstige leven zijn eenvoudigste en natuurlijkste uitoefening. Op vaders knie of moeders schoot leert het kind reeds vroeg zijn hemelschen Vader kennen.

De kerk is de gemeenschap voor de voeding van het religieuze leven, doch brengt door haar werken van barmhartigheid het kind ook in aanraking met de plichten van den mensch voor het sociale leven.

In al deze opvoedingsgemeenschappen kan het volle kinderleven tot harmonische ontwikkeling komen. Wat de eene niet geven kan, wordt door de andere aangevuld.

In Indië is de toestand geheel anders. Van een eigenlijk gezinsleven, de grootste opvoedingsgemeenschap, kan men nauwelijks spreken; het is tenminste niet doelbewust gericht op de opvoeding der kinderen. De opvoedende krachten als orde en regelmaat, strenge zede, gehoorzaamheid en vertrouwelijheid kunnen moeilijk als eigenschappen van het Indische familieleven erkend worden. De kerkelijke en Chr. sociale arbeid, die zoo krachtig kan medewerken tot de religieuze en de sociale opvoeding, bereikt de Indische jeugd nog bijna niet. Jeugdverenigingen, nog slechts hier en daar opgericht, dragen, door gebrek aan bezadigde leiders, nog weinig vrucht voor de volksofvoeding.

Het grootste deel van de jeugd in Indië ontvangt slechts de opvoeding door middel van de school en vertoont deze nu maar een eigen karakter op de Indische behoeften gericht, doch de Indische school is een getrouwe copie van de school in Holland en evenals deze ingesteld op de ontwikkeling van den economischen levensvorm. De openbare lagere scholen en Mulo-scholen beperken zich tot het aanbrengen van technische kundigheden en vaardigheden. Voor het voortgezet onderwijs werden door de Regeering allereerst opgericht naast de vier H. B. S.-en, technische middelbare scholen te Soerabaja, Batavia, Djokja en Bandoeng; voor het hooger onderwijs een technische hogeschool te Bandoeng. Toen de Indische Algemeene Middelbare School werd opgericht, die een Indisch karakter zou dragen, werd de A. M. S. te Djokja geopend, die genoemd wordt de wis- en natuurkundige afdeling der A. M. S., dus ook weer technisch georiënteerd.

Angstvallig werd er evenals in Holland voor gewaakt, dat het groote levensgebied van het religieuze, zedelijke en sociale leven niet werd aangetast. En dit is juist de fatale fout, die het neutrale onderwijs aan de Oostersche ziel begaat, want deze gaat naar het geestelijke uit en zij vat veel meer dan wij de wereld der dingen op als symbool van het ongeziene en meer dan wij leeft zij daarin.

Het openbaar onderwijs, dat zuiver technisch van aard is, verplaatst voor het opgroeiend geslacht in Indië het doel des levens. De verwoesting door deze eenzijdige opvoeding in Indië aangebracht, is ontzettend. Zij verstikt het godsdienstig besef, en even doodend als ze gewerkt heeft op een deel van de Nederlandsche jeugd, werkt ze nu op de Javaansche jonge menschen. Neen, sterker nog, want men vergete niet, dat, terwijl het Nederlandsche volk in den bloeitijd van het openbaar onderwijs nog behoudende krachten bezat in gezin en kerk, de Mohammedaansche jonge menschen geen enkel tegenwicht hebben, want de Moh. godsdienst is niet voor het kind.

De vruchten van deze eenzijdig economische, irreligieuze en weinig sociale opvoeding worden dan ook reeds openbaar in velerlei verschijnselen.

Allereerst in den zegetocht van het Communisme, dat in de Indische maatschappij een wel voorberei-

den voedingsbodem vindt. De leiders van de nu zoo verheide communistische beweging in Sarekat Rajat e.a. verloren mede door dit openbaar onderwijs, wat nog uit kracht der traditie in het volksleven aan Hindoe- en Islamreligie en zedeleer was overgebleven. En nu ze los staan van de historie, los van elken band aan den godsdienst, vallen ze ten prooi aan de uit Rusland binnenstroomende nieuwe leer. Het Russische communisme, predikend een technischen staatsvorm zonder zedelijken grondslag, vindt den voorbereidenden arbeid reeds verlicht door het technische neutrale onderwijs.

In het godsdienstig leven treedt steeds grootere onverschilligheid aan den dag onder hen, die de neutrale opvoeding ontvingen. Wanneer men dan ook tegenwoordig met een jong-Javaan uit Mohammedaans milieu een gesprek over het godsdienstig leven begint, komt hij al spoedig met de bewering, dat alle godsdiensten gelijk en goed zijn. Hij bepaalt zijn plaats gaarne ergens in een driehoek, met aan elk der hoekpunten resp. den Islam, het Christendom en het Boeddhisme of de theosophie. Waar hij het dichtstbij staat, kan hij moeilijk zeggen, en dat is ook begrijpelijk, want bij verdere kennis-making blijkt maar al te dikwijls, dat het onderwijs alle religieuze besef heeft afgestompt en dat hem eigenlijk een plaats buiten den driehoek toekomt.

Om dit met een concreet voorbeeld duidelijk te maken kan ik wijzen op de ervaring, die we op de Solosche Kweekschool gehad hebben met leerlingen, die van openbare scholen kwamen. De vijfjarige omgang met de jongelui heeft ons geleerd, dat de niet-christenen van Chr. scholen over 't algemeen beter christenen zijn dan de christen-leerlingen, die de openbare school hadden doorlopen. Dit paradoxale gegeven werd voor ons dan ook de maatstaf bij de beoordeeling van toelating tot de Kweekschool, zoodat nu niet-chr. leerlingen van Chr. scholen afkomstig, de voorkeur hebben boven chr. leerlingen van openbare scholen.

Doch niet alleen is onder het opgroeiend geslacht groote verwoesting aangebracht in het godsdienstig en zedelijk leven, ook het sociale leven verkeert naar vorm en inhoud in droevigen toestand. Over den elementaire vorm van het sociale leven, het gezinsleven sprak ik reeds. En met den inhoud d.i. de arbeid in en voor de gemeenschap is het eveneens treurig gesteld. Men kent wel den arbeid, zeer zeker — de Javaan is niet lui — doch die eenzijdige ontwikkeling van den economischen levensvorm heeft een gansch verkeerd begrip van den arbeid in het jeugdige volksleven binnengedragen. Den jongen Javaan is slechts geleerd, hoe hij de verworven kennis en vaardigheden ten eigen nutte kan gebruiken en de talrijke pogingen, die ook wel door het intellectuele deel des volks worden aangewend om iets voor het gemeenschapsleven te doen, zooals onderwijsvoorziening, verzorging van zieken en armen en ouden van dagen, het verenigingsleven en zoo meer, lijden telkens weer schipbreuk op dezelfde klip: de verwaarloozing van dit sociale en religieuze element in de volksofvoeding.

H. MEIJERINK.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN.

Te Grand Rapids, Mich., is een nieuw blad verschenen, uitgegeven door de „Reformed Free Publishing Association” onder de redactie van de heeren H. Danhof, H. Hoeksema, G. M. Ophoff, B. J. Danhof en G. van Beek. Dat „Free” zal wel staan tegenover het „Publication Committee” der Generale Synode van de Christelijke Gereformeerde Kerk, dat de uitgaven heeft te behartigen van „The Banner” en „De Wachter”, van welke periodieken de Synode de redacteurs benoemt voor de onderscheiden rubrieken. De Free Publishing Association heeft na de laatst gehouden Synode besloten tot de uitgave van The Standard Bearer, gereformeerd maandblad. De staf van redacteurs telt onder zijn leden o.a. de predikanten Danhof en Hoeksema, die nauw betrokken zijn met „de zaak Algemeene Genade”, gelijk dit „Jeergeschild” in de Acta van 1924 wordt genoemd. Het zal, dunkt mij, zaak zijn dat zij, die onze kerken zullen vertegenwoordigen vóór onze eerst volgende Synode-jaar op de Synode der Christelijke Gereformeerde Kerk, nauwkeurig kennis nemen van wat de Synode daaromtrent in '24 heeft besloten en van hetgeen dit nieuwe maandblad, dat zijn ontstaan daaraan schijnt te danken, in deze materie biedt in zijn kolommen.

Ook in ons land, al is dat eer buiten dan binnen onze kringen, schijnt de leer der „algemeene genade” actueel te zijn. Nadere bestudering van hetgeen daaromtrent in onze zusterkerk wordt geschreven acht ik van geen gering belang; onze eventueel daarheen te zenden afgevaardigde(n) zullen ter dege beslagen op het ijs dienen te komen om de broeders aldaar van „wijzen raad” te dienen, hetgeen door onze Synodes wel als een van de meest zwaarwegende motieven wordt geacht voor het onderhouden van eene goede correspondentie.

De kerkeraad van de evangelisch-gereformeerde gemeente te Elberfeld heeft in drie zaken belangrijke besluiten genomen, die worden medegedeeld door haar bekende predikant Lic. Hesse in de „Reformierte Kirchenzeitung” van Januari, onder het hoofd „plechtig einde van het kerkelijk onderwijs”; wij zouden zeggen: van het catechetisch onderwijs. Deze drie aangelegenheden betreffen alle drie de kerkelijke bevestiging, welke een eisch is van de kerk-

orde waaronder genoemde gemeente leeft. In de eerste plaats ging het in den kerkeraad over de vragen die te stellen zijn aan de jongelieden; verder over den gang die zou gevolgd worden bij de godsdienstoefening waarin deze plichtigheid zou plaats grijpen en ten slotte nam de kerkeraad eenige besluiten met betrekking tot de viering van het heilig Avondmaal in verband met het voortgaande. De drie besluiten door den kerkeraad in deze materie worden medegedeeld, waaraan echter een klare en heldere uiteenzetting vooraf gaat van de overwegingen die tot de besluiten hebben geleid. Eerst dan worden de beide vragen medegedeeld, die aan de jongelieden zullen worden gesteld. Dat zal van nu voortaan in dezen vorm worden gedaan: Nademaal gij, geliefde zonen en dochteren, gedurende de beide laatste jaren zijt onderwezen geworden in opdracht van den kerkeraad, zoo vraag ik u heden voor God en deze onze evangelisch-gereformeerde Gemeente.

1. Betuigt gij, dat aan u door het onderricht naar Gods Woord en onzen Heidelbergischen Catechismus de weg ter zaligheid in onzen Heere Jezus Christus is gewezen?

2. Is het heden uw ernstig voornemen, u voortaan te houden bij Gods Woord en bij onze Gemeente?

Van de catechumenen wordt op de eerste vraag een eenvoudig ja verwacht en op de tweede vraag: Ja, dat willen wij met Gods hulp.

Dan vervolgt de Dienaar des Woords: de levende God en Heiland, in Wiens naam gij gedoopt zijt, heeft uw antwoord gehoord. Hij zelf helpe u, dat gij den weg ook werkelijk moogt bewandelen, welke u gewezen is. Hij sterke en beware u vooral bij uw tegenwoordig voornemen, u te houden aan Zijn Woord en bij onze Gemeente, opdat gij moogt ervaren: het geloof is uit het gehoor.

Zoo bevelen wij dan u den trouwen Heere, Die u heeft gadegeplaatst van af uw vroegste kinderjaren. Hij make u tot discipelen en dienstknechten van den Heere Jezus, tot kinderen en erfenamen Gods in de kracht des Heiligen Geestes, opdat uw hart worde gesterkt door de genade.

In de tweede plaats werden nadere besluiten genomen met betrekking tot de samenkomst der gemeente waarin deze plichtigheid zoude plaats grijpen.

Omtrent den gang van zaken daarbij werd besloten op grond van de overwegingen die wederom kort worden weergegeven, dat de godsdienstoefening zoude aanvangen met het zingen van heel de gemeente, gevolgd door de voorlezing van een gedeelte uit Gods Woord, waarop een onderzoek in het openbaar zoude worden ingesteld, gevolgd door navraag aan de onderlingen omtrent hun oordeel over de rijpheid der catechumenen om te worden toegelaten tot de volle gemeenschap der kerk. Daarop zingt de gemeente weer en zullen de jongelieden worden toegesproken, waarbij hen een plechtig afscheid wordt gegeven van het catechetisch onderwijs. Daarop zingen deze en ontvangen elk een „tekst” met een handdruk, waarbij nadrukkelijk wordt vermeld dat hen niet de hand zal worden ontleend tot zegening, noch het orgel middelerwijl zacht door zal spelen. Hierop zingen wederom de catechumenen en worden de ouders toegesproken, waarop de dankzegging volgt met het slotgezeg van de gemeente en den zegen van den Dienaar.

Het stuk zelf spreekt steeds van „kinderen”; ik van jongelieden of catechumenen. Men moet zich herinneren dat ook in de evangelisch-gereformeerde kerk van Elberfeld nog de gewoonte bestaat, op betrekkelijk jeugdigen leeftijd belijdenis des geloofs te doen. Nog merkt men op het ernstig streven deze jongelieden niet te veel te laten beloven en verder om bij de plichtigheid alle roomsche gebruiken streng te vermijden.

Aangezien de kerkorde nu ook aan elk der jongeren het recht geeft om toe te treden tot den disch des Verbands, zoo heeft de kerkeraad zich ten slotte ook nog beraden over de aangelegenheid van de viering des Avondmaals. Men heeft de vraag gesteld of het niet mogelijk was binnen den grooten kring van Elberfeld „volkskerk” eene engere „Avondmaalskerk” te vormen, dus eene „ecclesia in ecclesia” te vormen, eene der brandende vragen van den dag in Duitschland. Nog werd de vraag overwogen om voort te gaan met catechetisch onderricht dezer bevestigde jongelieden, dus een soort „lidmaten-catechisatie”. Doch hierbij zou men stuiten op praktische bezwaren en op zulke die in strijd zouden zijn met het vigeeren kerkrecht; zoo nam dan de kerkeraad in deze zaak het volgende besluit: de kerkeraad wakt de predikanten der afzonderlijke „kerpsels” op om in jeugdverenigingen en kringen, bij bijbellezingen en bijbelbesprekingen, doch vooral in de prediking in het midden der gemeenten voortdurend te wijzen op de beteekenis, den ernst en den zegen, gelegen in het heilig Avondmaal en hen te deelnemen aan de tafel des Heeren opmerkzaam te maken op hun verplichting, die zij op zich genomen hebben als dezulken, die den dood des Heeren verkondigen.

Nog werd besloten de voorbereiding onmiddellijk te doen voortgaan in dienzelven dienst aan de viering van het heilig Avondmaal, en dat daarbij de dienst zal worden waargenomen door den predikant van de gedeelte der stadskerk, waarin de viering plaats greep.

Het doet bij de lezing van het stuk, gewijst aan deze aangelegenheid, weldadig aan, ook uit de overwegingen daaraan toegevoegd, te merken hoe ernstig de kerkeraad van Elberfeld streeft, belijdenis en Avondmaal te doen beantwoorden aan hun doel, die plichtigheden te doen zijn wat zij moeten wezen. Nog valt op, hoeveel bezwaren voortvloeien uit het doen van belijdenis op zo jeugdigen leeftijd en hoe moeilijk het is, de instellingen des Heeren zuiver te bewaren in een kerk, die het karakter draagt van een volkskerk. Moge het voornemen van wat Elberfelds kerkeraad bewoog, beraadde en besloot, ons stemmen tot dank voor wat onder ons geldt bij het doen van belijdenis en de viering van het heilig Avondmaal en dat wij toch nauw mogen toezien dat in de praktijk daarvan geen verslapping in trede en in verband daarmee noch allerlei verkeerde voorstellingen zich vormen, die dan weer gedekt worden door zoo droeve practijken als heerschen in sommige stromen van ons vaderland. Dat wij mogen bewaren het pand ons toevertrouwd!

Bij het v...
maniseeren
genoeg be-
schappen s-
allerlei Roc-
Engeland be-
gaande in
is een sym-
In Duitsch-
bischopper
er ons me-
dat verre
Kerkenbond
kerken zijn
de oudprui-
voering van

De „...
zeventigste
den hond
en daarom
gemeente-le-
uit den bo-
lijnen als l-
dat ook al
schillende
onderscheid
halfmaande-
zich tot ta-
in nauwe a-
Catechismu
drukking g-
denis der
de geestelij
bespreken
laten gaan
op de erve
der Kerk o-
de afzonder-
berichten in
zakende.
Dit alles
in Duitsch-

Dat de r-
is bekend,
die heertuch-
met de ric-
hebben. Zo
Hoog van
tegen Balib-
Wereld”. In
ten vooruit-
beerschiende
al is het
naam „dui-
zoals Dr.
hijvallen, d-
opmerkte,
het Avond-
Avondmaal
dat immers
andere sch-
geloof hecht
de kerkelijk-
schielde, k-

Van
licht r-
der in-
stoel,
dat zo-
geding
de mes-
nadat
druk-
geheel
geen he-
bedoelt
gaven
waren
duivels
meening
krijgha-
kansel-
meerde
in de
niet m-
kwartij

Blijk
monde
roepen
pamfle-
voortle-
B. wer-
gewon-
gereed
werper
hooge
hebben
alsof
De S-
opend,
protest
De Sy-
die vo-
beroep
geweld
vergeet
niet ge-
het da-
nader
grond-
hardne